

1. Úvod

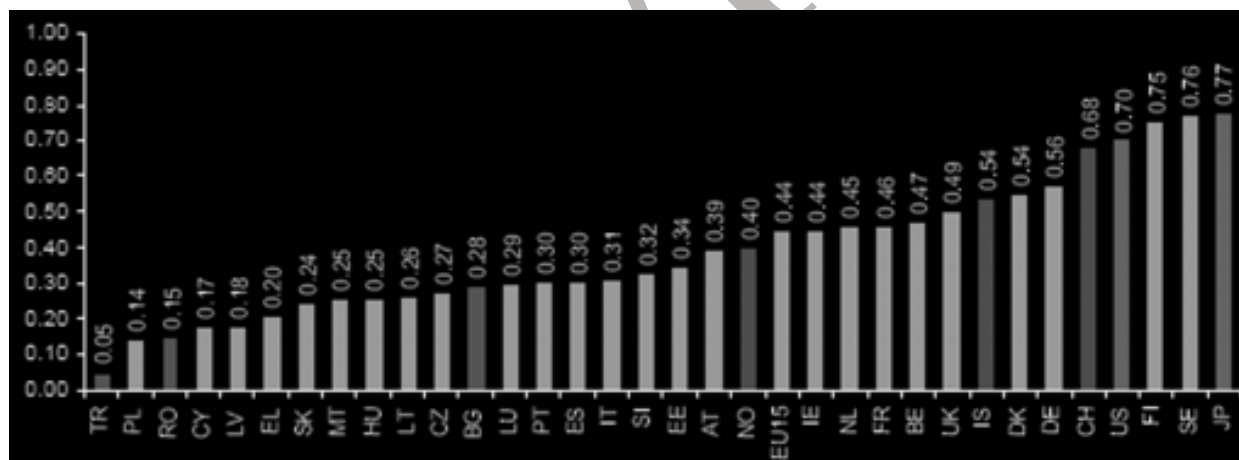
1.1. Inovácie, výskum a vývoj v európskom prostredí

Globálna konkurencia a nové technológie indikujú, že ekonomický systém 21. storočia vytvorí nové výzvy pre hospodárstvo. Vedomosti sa stávajú rozhodujúcim faktorom úspechu v každej organizácii. Na rozdiel od iných aktív, ktoré časom strácajú hodnotu, know-how aplikovaním a používaním zvyšuje svoju hodnotu. Z tohto dôvodu je výzvou pre pracovníkov na každej úrovni a vo všetkých odboroch, aby sa oboznámili s novými poznatkami, vytvárali nové idey, a aby ich podľa svojich možností presadzovali.

S prebiehajúcou integráciou Európskej Únie ale firmám a zamestnancom často chýbajú vedomosti a skúsenosti so spolupracou medzi krajinami a s úspešným vstupe na EÚ trhy. Spoločnosť pôsobiaca v Európskej únii má byť schopná riadiť vlastné inovačné procesy a výskum – vývoj tak, ako aj odovzdávanie vedomostí na národnej a medzinárodnej úrovni. Tieto komplexné typy vedomostí chýbajú jednak vo veľkých podnikoch, ale hlavne v malých a stredných podnikoch.

Z tohto dôvodu je nutné podporovať firmy pri vývoji systematických prístupov, nových zručností a kompetencií, naviazaných na inovačné procesy, ktoré prispievajú ku konkurencieschopnosti, podnikavosti a novým možnostiam tvorby pracovných miest.

V súlade s cieľmi Lisabonskej stratégie, z roku 2000 a štatistickými údajmi z roku 2004 (Scoreboard, 2004), EÚ ešte stále mešká za vývojom v Spojených štátoch a Japonsku, v oblasti inovácii a výskumu – vývoja. Situácia v transformujúcich sa krajinách sa javí byť ešte horšia. Keďže inovácie sú základným kameňom na dosiahnutie konkurencieschopnosti a dynamickej vedomosťami riadenej ekonomiky, musíme čeliť rastúcej „inovačnej medzere“ medzi EÚ a USA/Japonskom (Graf 1).

Graf 1: Súhrnný inovačný index

Súhrnný inovačný index SII za 2004 znázorňuje inovačný index za EÚ a individuálne členské štáty a tiež za USA a Japonsko. Hlavnými faktormi, ktoré majú vplyv na tento index a zapríčiňujú, a tiež spôsobujú narastanie inovačnej medzery z roka na rok, sú: patenty (50%), aktívne pracujúca populácia vysokým stupňom vzdelania, výdavky na výskum – vývoj, miera Hi-tech spoločností s vysokou pridanou hodnotou, seed venture capital (Scoreboard, 2004).

Zároveň môžeme vyhlásiť, že inovačné procesy sú priamo späté s tvorbou hrubého domáceho produktu (HDP). Vzájomná závislosť je znázornená na grafe 2.